

Tillrådan angående återrapporteringen av EU:s Naturrestaureringsförordning (EU) 2024/1991.

Till ansvarigt statsråd vid Klimat- och näringslivsdepartementet, berörda departement, berörda riksdagsledamöter samt övriga berörda beslutsfattare rörande återrapporteringen av Naturrestaureringsförordningen (EU) 2024/1991 vilken tar stöd i myndigheternas redovisning av regeringsuppdraget "Förslag till nationell restaureringsplan och författningsändringar till följd av EU-förordning om restaurering av natur".

Undertecknade organisationer och företagsföreträdare inom ett brett spektrum av marknader vill genom denna skrivelse understryka vikten av att säkerställa fortsatt inhemsk torvproduktion vilken föreslås fasas ut i myndigheternas förslag. Torv utgör en strategisk råvara för svensk livsmedelsproduktion, djurhållning, skogsbruk, energiförsörjning och civil beredskap och bör därmed behandlas som sådan i återrapporteringen.

Sveriges försörjningsberedskap, självförsörjningsförmåga och motståndskraft tillmäts allt större betydelse och av särskild vikt är att värna tillgången av inhemskt producerade strategiska råvaror. Erfarenheter från pandemin, energikrisen och det försämrade säkerhetsläget i Europa har tydliggjort behovet av robusta nationella värdekedjor och minskat beroende av import. Torv är en sådan råvara.

En utfasning av svensk torvproduktion innan tekniskt, ekonomiskt och miljömässigt likvärdiga alternativ finns tillgängliga är ett aktivt politiskt beslut som försvagar nationen. Det kommer leda till ökad import, högre klimatpåfrestning, högre produktionskostnader, minskad svensk produktion och försämrad konkurrenskraft. Konsekvenserna bli särskilt kännbara för livsmedelsproduktionen, skogsbruket, trädgårdsnäringen, energiförsörjningen, Sveriges samlade försörjningsberedskap och inte minst människors levnadsvillkor i lokalsamhällen och ytterst konsument och medborgare.

Mot denna bakgrund tillråder undertecknade regeringen i återrapporteringen av Naturrestaureringsförordningen (Nature Restoration Regulation NRR):

- *att i första hand verkar för att torvproduktionens begränsade omfattning och faktiska påverkan på klimat och miljö redovisas proportionerligt i återrapporteringen av NRR och därmed lämnas helt utan begränsade åtgärder.*
- *att i andra hand fullt ut använder de möjligheter till undantag och anpassningar som följer av artikel 14.3 i Naturrestaureringsförordningen för att säkerställa att livsmedelsproduktion, energiförsörjning, nationell beredskap, skogsproduktion och andra väsentliga samhällsintressen inte äventyras.*

Undertecknade vill understryka att ställningstagandet avser förutsättningarna för svensk torvproduktion. Vi tar inte ställning till förordningens övergripande restaureringsmål som sådana men framhåller vikten av att genomförandet sker med tillräcklig flexibilitet för att möjliggöra rimliga avvägningar mellan miljömål och andra samhällsviktiga intressen.

Artikel 14.3 utgör en central del av förordningens konstruktion. Avsnittet har införts för att medlemsstater så som Sverige ska kunna hantera situationer där restaureringsåtgärder riskerar att få betydande negativa nationella konsekvenser. Regeringen bör därför säkerställa, i det fall andra att-satsen nyttjas, att artikelns

Tillrådan angående återrapporteringen av EU:s Naturrestaureringsförordning (EU) 2024/1991.

möjligheter används fullt ut i den nationella restaureringsplanen. I samband med det europeiska Ramvattendirektivet har liknande undantagsregler nyttjats med framgång.

NRR syftar ytterst till att förbättra naturtypers bevarandestatus. Mot denna bakgrund är det viktigt att beakta proportionaliteten i de föreslagna åtgärderna. Torvproduktion bedrivs idag på cirka 12 000 hektar vilket är omkring 2 promille av Sveriges totala torvmarksareal.

Att föreslå produktionsbegränsningar mot dessa 2 promille får omfattande samhällsekonomiska konsekvenser samtidigt som effekten på naturtypens samlade nationella bevarandestatus uteblir. Addera att volymen torv i Sverige ständigt ökar då skörden endast är en tiondel av tillväxten i svenska torvmarker.

Svensk torvproduktion står enligt SOU 2026:18 för cirka 6 promille av Sveriges totala växthusgasutsläpp. Dessa förhållanden ska vägas in vid bedömningen av vilka åtgärder som är proportionerliga och ändamålsenliga inom ramen för förordningens genomförande.

En naturresurs är inte bara natur som ska skyddas. Enligt svensk tradition är naturresurser också mark, skog och vatten som brukas för att skapa mat, råvaror, energi och arbetstillfällen. Därmed är livsmedelssäkerhet, sociala krav och ekonomiska krav i artikel 14.3 centrala. Torv har idag stor betydelse för flera sektorer av svensk ekonomi och samhällsservice:

- *Svensk djurhälsa, djurvälstånd och miljö är beroende av torv. Torv bidrar till minskad förekomst av diarré och juverinflammation, minskad antibiotikaanvändning, förbättrad djurvälstånd och lägre ammoniakutsläpp.*
- *I princip samtliga av Sveriges cirka 400 miljoner skogsplantor som planteras årligen odlas i torvbaserade substrat. Utan tillgång till torv saknas idag kommersiellt tillgängliga alternativ som kan leverera samma kvalitet, produktionssäkerhet och kostnadseffektivitet i den omfattning som krävs för svensk skogsproduktion.*
- *Merparten av de plantor som blir svenska grönsaker, bär, kryddor och andra livsmedel drivs upp i torvbaserade substrat. En begränsning av torvtillgången kommer minska den svenska produktionen, öka importberoendet och försämra lönsamheten inom den gröna näringen.*
- *Grönskande stadsmiljöer, vilket i sig är en del av NRR, skapas med träd, buskar och andra växter som produceras i torvbaserade odlingssubstrat.*
- *Sommarblommor och andra planteringar i offentlig miljö odlas fram i torvbaserade jordar och planteras i torvbaserade substrat med god vattenhållande förmåga, vilket minskar behovet av bevattning.*
- *Energitorven bidrar till försörjningstrygghet och stabil energi- och värmeproduktion. Den utgör dessutom en resurs som kan skalas upp vid behov under extraordinära förhållanden, förutsatt att produktionskapacitet, kompetens och infrastruktur finns kvar.*
- *Torv har betydelse för civil beredskap genom att möjliggöra odling och lokal livsmedelsproduktion under oroliga tider.*
- *Aktivt kol producerat av torv används vid såväl rening av vatten som luft och mark samt vid medicin- och kosmetikaproduktion och vid produktion av livsmedel.*

Tillrådan angående återrapporteringen av EU:s Naturrestaureeringsförordning (EU) 2024/1991.

Europas torv produceras till 80 procent i Sverige, Finland och Baltikum. Efterfrågan på odlingssubstrat inom europeisk hortikultur bedöms öka kraftigt fram till 2050. Hortikultursektorn sysselsätter omkring 750 000 personer i Europa och har ett uppskattat värde om cirka 60 miljarder euro. Ett politiskt beslut som i praktiken leder till en avveckling av svensk torvproduktion skulle därför inte enbart påverka svenska producenter och konsumenter utan även få konsekvenser för europeiska värdekedjor och försörjningssystem.

Sverige har antagit ambitiösa samhällsmål för bland annat ökad livsmedelsproduktion genom livsmedelsstrategin. En politik som försvårar tillgången till en strategisk insatsvara för svensk växtproduktion, plantproduktion och animalieproduktion motverkar dessa mål.

Regeringen tillråds därför säkerställa de möjligheter till nationella anpassningar som förordningen medger nyttjas fullt ut för svensk torvproduktion. Om de politiska förutsättningarna för svensk torvproduktion försämras finns en betydande risk att torvproducenter söker avsättning på andra marknader. Därmed kan effekterna av en utfasningspolitik bli omedelbara i Sverige genom att tillgången till svenskproducerad torv minskar långt innan eventuell alternativa lösningar finns på plats.

Förening/företag	Namn	Titel
Svensk Torv	Rickard Axdorff	Generalsekreterare
Sveriges Grisföretagare	Johan Eriksson	Ordförande
Skogsindustrierna	Magnus Berg	Näringspolitisk chef
Mellansveriges Yrkesodlare	Jonas Samuelsson	Ordförande
Sveriges Häradsallmäningsförbund	Erik Petré	Förbundssekreterare
Sveriges Mjölkbönder	Claes Jonsson	Ordförande
Svensk Fågel	Maria Donis	Verkställande direktör
Sveriges Nötköttproducenter	Henrik Lander	Ordförande
Orsa Besparingsskog	Nils Eliasson	Tf. Förvaltare
Kött och charkuteriföretagen	Magnus Därth	Verkställande direktör
Småföretagarnas Riksförbund	Sten Lindgren	Förbundssekreterare och styrelseledamot
Sveriges Allmäningssskogars Förbund	Nicklas Samils	Näringspolitisk talesperson
Sveriges Jordägareförbund	Anders Grahn	Generalsekreterare